

Att verka på en juridisk spelplan

Rättsprinciper

1 kap. 1 och 9 §§ regeringsformen

LEGALITET

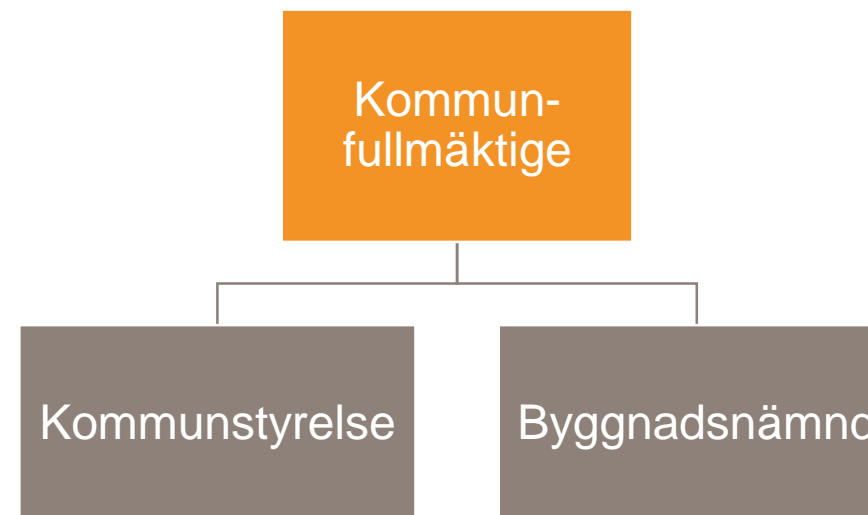
OBJEKTIVITET

LIKHET

PROPORTIONALITET

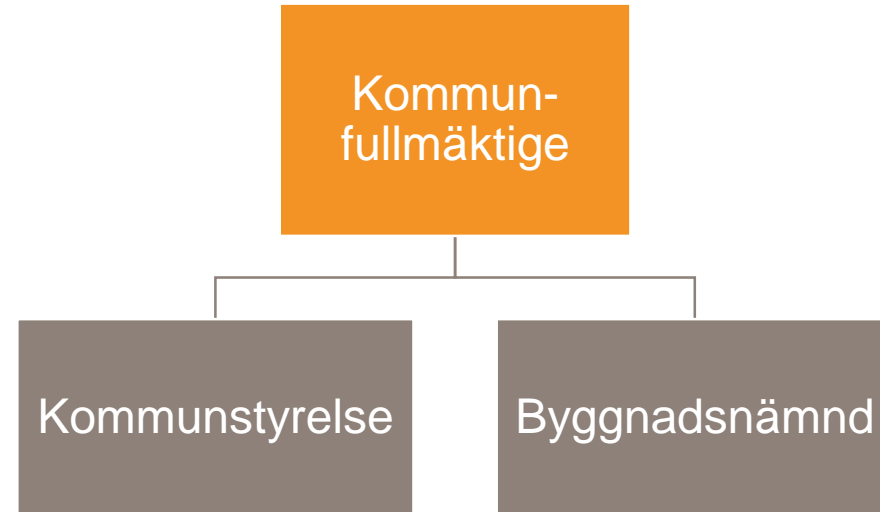
Den kommunala beslutanderätten

- Beslutanderätten i kommunerna utövas av valda församlingar
 - 14 kap. 1 § RF
- För den offentliga förvaltningen finns bl.a. kommunala förvaltningsmyndigheter
 - 1 kap. 8 § RF
- KF är en beslutande församling
 - 3 kap. 1 § KL

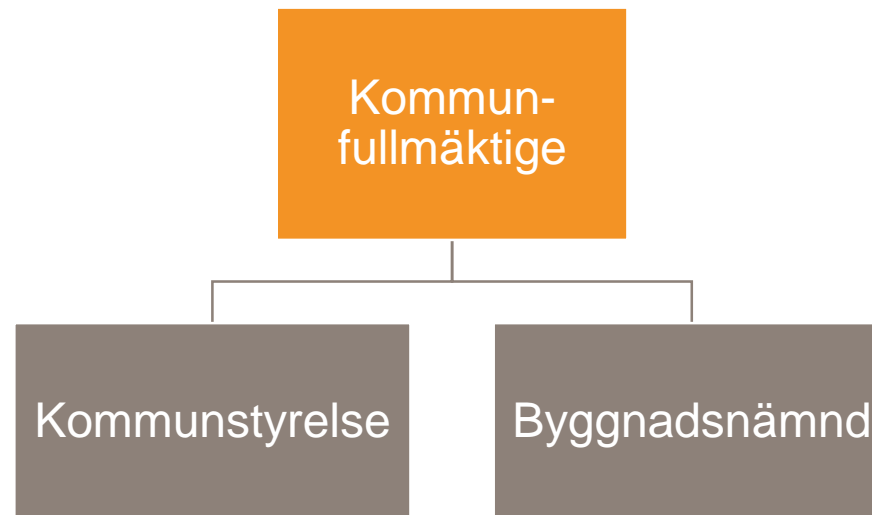
Vad är byggnadsnämnden?

- Kommunal förvaltningsmyndighet
 - 1 kap. 8 § RF
- Samma hierarkiska nivå som andra nämnder
 - 6 kap. KL

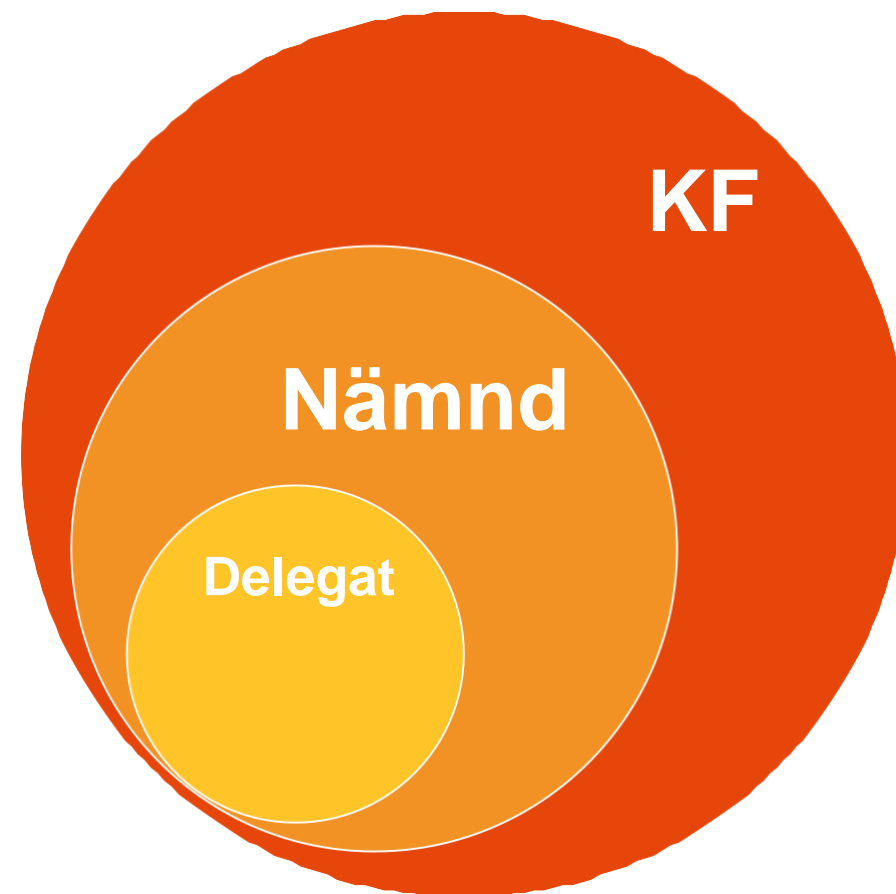
Vem är byggnadsnämnd?

- KF måste inrätta en byggnadsnämnd
 - Obligatorisk verksamhet, 3 kap. 4 § KL och 12 kap. 1 § PBL
 - Kan lösas genom kommunalförbund/gemensam nämnd (9 kap. KL)
- Uppgifter enligt PBL kan delas mellan olika nämnder
 - 1 kap.4 § PBL
- Reglementen/särskilda beslut, 6 kap. KL
 - Pekar ut vilken/vilka nämnder som är byggnadsnämnd
 - Definierar verks. omr. omfattning

Beslutanderättens omfattning

- Delegering av ärenden/ärendegrupper till nämnd
 - 3 o 6 kap. KL, 12 kap. 1 § PBL
- Inskränkningar
 - 5 kap. 2 § KL
 - Speciallag, exv. 3 kap. 19 § PBL
- Delegering med stöd av speciallag
 - 5 kap. 27 § PBL, KS/BN anta DP
 - Exempel: MÖD P 9377-16

Byggnadsnämnden och dess förvaltning

Skillnader och likheter

PBL

Nämnd

Förtroendevalda

Förvaltning

Anställda

Inte möjligt att ha dubbla roller

6 kap. 7 § KL

- Inte uppträda både som sökande och beslutande organ i samma ärende
- Inte utöva tillsyn över verksamhet som nämnden själv bedriver
- KF måste utforma nämndsorganisationen efter denna begränsning

Självständighet

12 kap. 2 § regeringsformen

- Byggnadsnämnden är en självständig förvaltningsmyndighet
- Gäller
 - ärenden som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun
 - tillämpning av lag
- Mot: andra myndigheter, riksdagen och KF

Självständighet

Exempel, JO 2008/09 s. 507

- LST hävde MN:s föreläggande
- MN överklagade
- KS uppmanar MN att återkalla överklagande
- JO kritiserar tillvägagångssättet - ”ingrepp i MN:s myndighetsutövning”

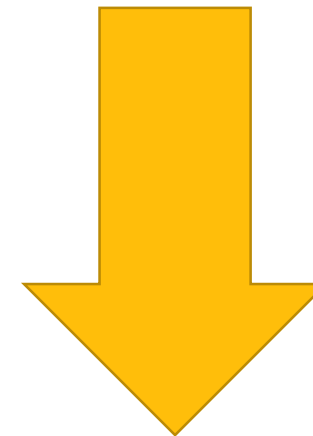
Handläggning – generella och särskilda krav (4 § NFL)

PLANBESKED

4 månader
5 kap. 4 PBL

SAMRÅD GRANSKNING

5 kap. 8–37 §§ PBL

9 § NFL (2017:900)

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Ansvarsfrågor

**Justitieombuds-
mannen**

Myndigheten
Personligt

**Skadestånds-
ansvar**

Myndigheten
(huvudregel)

Straffansvar

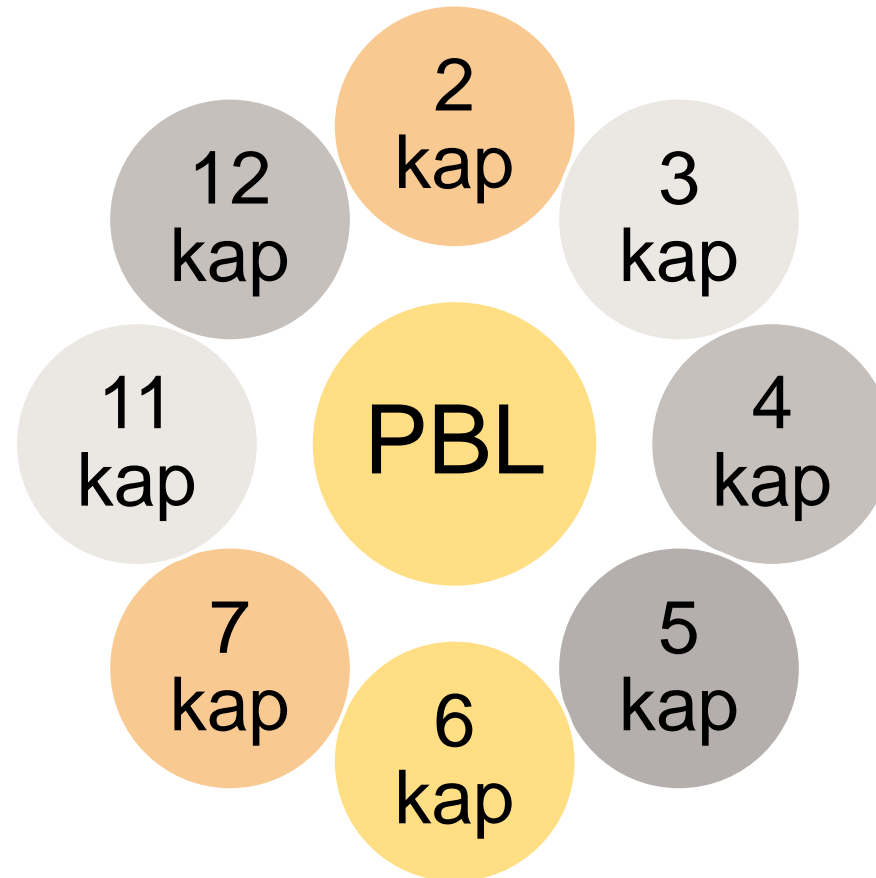
Personligt

**Arbetsrättsligt
ansvar**

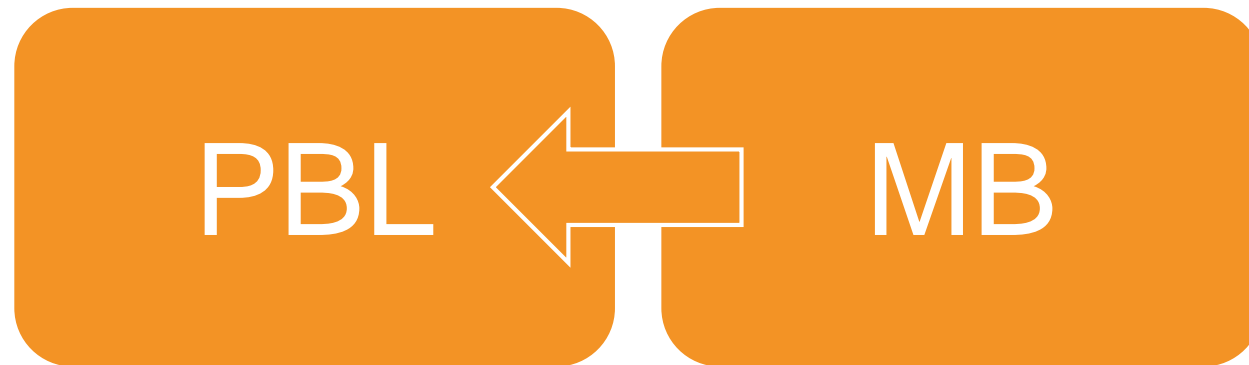
Personligt

Kopplingar mellan PBL och MB

Exempel

Områdesskydd, 7 kap. MB

Strandskydd

– Dispens

- För enskild åtgärd, 7 kap. 18 b § MB

– Upphävande

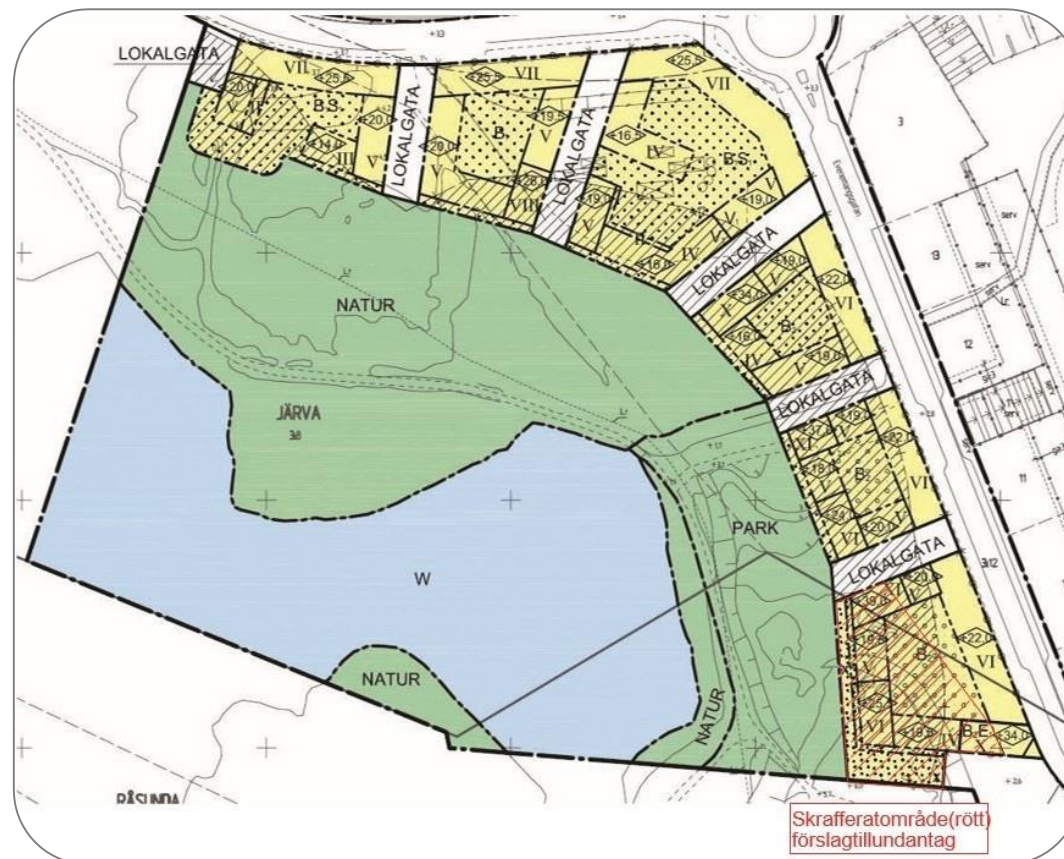
- Genom detaljplan, 4 kap. 17 § PBL

Särskilda skäl, 7 kap. 18 c § MB

MÖD 2016:13

Åberopade särskilda skäl

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området,

Särskilda skäl, 7 kap. 18 c § MB

MÖD 2016:13

- Tätortsutveckling kan utgöra ett allmänt intresse
- Förutsättning: långsiktiga fördelar för samhället
- Nya bostäder dock inte generellt ett angeläget allmänt intresse – kan vara om bostadsbrist
- Men – bristfällig utredning avseende alternativ lokalisering
- Se också MÖD P 8109-15 ”Trekanten”
- Ventilöppning i båda

Strandskydd

Hantering av centrala teman i rätt ordning

**Råder/
återinträder
strandskydd?**

**Åtgärden
förbjuden?**

**Särskilda
skäl?**

**Intresse-
prövning**

Detaljplanering och ”riksintressen”

Planläggning av jordbruksmark för ändrad
markanvändning

MB 3–4 kap.

2:2 PBL

ÖP/DP m.m.

3 kap. 4 § första stycket MB

Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

3 kap. 4 § första stycket MB

Jordbruks-
mark?

Brukning-
värd?

Tas marken
i anspråk?

Väsentligt
samhälls-
intresse?

Alternativ
lokalisering?

Vad utgör jordbruksmark?

Åkermark, MÖD P 4087-15, P 6358-16

- Mark som har plöjts och som används för växtodling och fältmässig odling av köksväxter, frukt och bär.
- Undantag: Mångåriga slåtter- och betesvallar som utnyttjas endast undantagsvis eller som inte väntas bli plöjda på nytt

Vad utgör jordbruksmark?

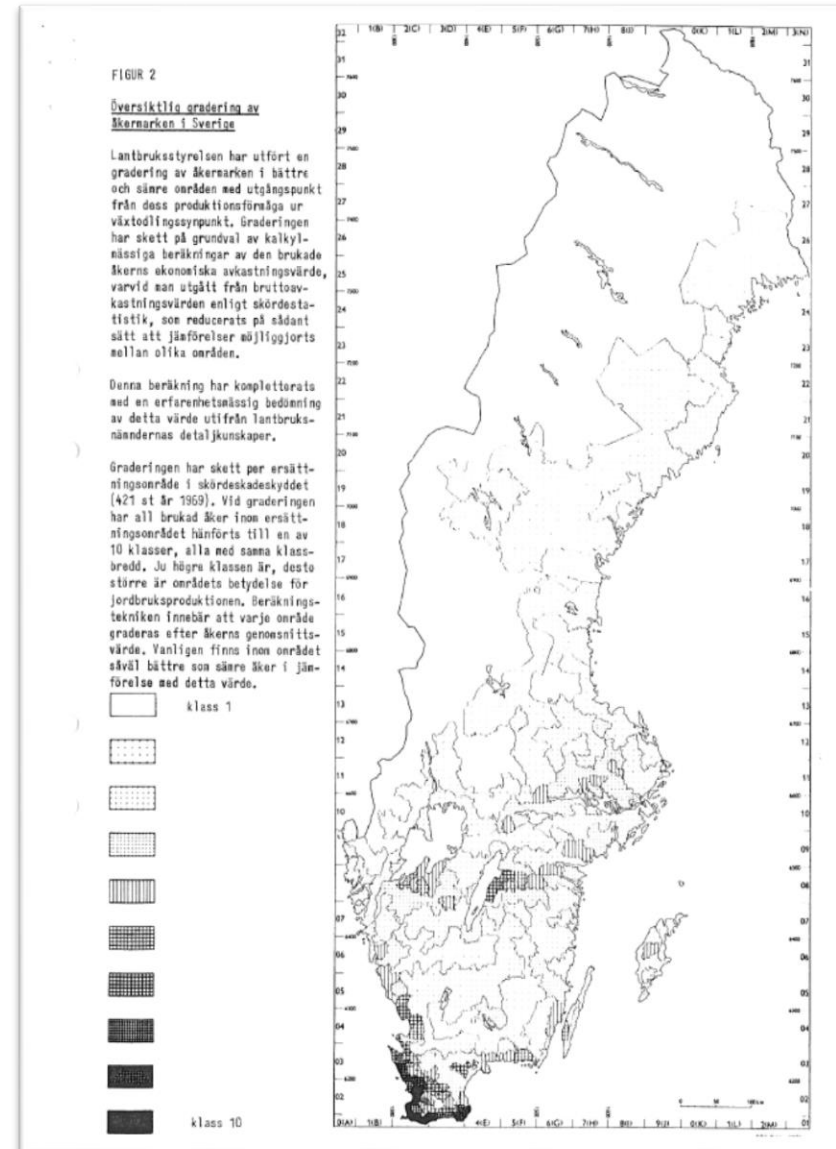
Kultiverad betesmark, MÖD P 4087-15, P 6358-16

- Gräsbärande mark som används för bete och som har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap eller sådd med vallväxter
- Även sådan gräsbärande mark som tidigare varit åker och som utnyttjas som bete

Brukningsvärd?

MÖD P 4087-15, MÖD 2017:17, MÖD P 2432-17

- Mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion
- Anmälan för tagande ur produktion ej relevant för bedömningen
- Inte heller faktiskt tagande ur produktion

Tas marken i anspråk?

MÖD P 4520-17, prop. 1985/86:3 s. 158 f.

Åtgärder som
på ett varaktigt sätt drar
marken ur biologisk
produktion

Exempel

- Bostadsområden
- Industrier
- M.m.

Väsentligt samhällsintresse? Exemplifierande uppräknig

MÖD P 4087-15, MÖD 2017:17, prop. 1985/86:3 s. 53

- Bostadsförsörjningsbehovet – viss omfattning krävs
- Väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem
- Samlokalisering av bostäder och arbetsplatser
- Säkerställa viktiga rekreationsintressen

Alternativ lokalisering lämplig/möjlig?

MÖD P 1188-17, P 4087-15 och MÖD 2017:17

– ÖP och utredning i DP-ärendet viktig

Avslutning

